

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructorii Conscientiæ R. P. F. Lvdovici Lopez Ordinis Prædicatorvm ...

In qua reliquæ materiæ quæ ad Instructionem Conscientiæ pertinent ex
Orthodoxis Ecclesiæ iudiciis & scholasticorum Theologorum, tum
Iurisconsultorum resolutionibus scitu perutiles latè & copiosè disputantur

López, Luys

Lvgdvni, 1588

De tributis si causa non omnino substitat, de assessoriiis, de defraudatione
infidelium principum in tributis illis debitis. Cap. XXXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41259

& ex eius exhibitione, qua illud exhibuit defraudanti, & alioquin, nisi impetrasset & exhibuisset illud volenti per illud defraudare, talis defraudatio minime causaretur. Ergo secundum Metinam, magistrum Cordubæ, impetrator & exhibitor privilegij, aliis non restituentibus non excusatur à restitutione tributorum defraudatorum.

¶ Item qui instrumentum falsum confert alicui parato ad utendum eo in nocumentum alterius, licet constet ei esse falsum instrumentum, & licet in culpa fuerit iudex illud admittendo, videtur non excusari à restitutione tali instrumento falso utente, & iudice admittente non restituentibus, quia si ille instrumentum falsum non exhibuisset, neque ille qui recepit eo male usus fuisset, nec iudex illud admisisset, ac per consequens damnum illatum non fuisset, ergo pari ratione non excusabitur à restitutione impetrator, & exhibitor instrumenti falsi privilegij, quia si illud non impetrasset, & exhibuisset, per senatores non admissum fuisset, neque eo alter male, & in defraudationem tributorum reipublicæ usus fuisset. Non igitur contra dictum Cordubæ est à restitutione excusandus, nisi in casu quo alij, qui potiore iure tenentur reparare damnum, illud iam reparauerint. Alioquin illis non restituentibus tenebitur iste impetrator ad restitutionem, quia causam damni positiue, licet magis remote dedit, sicut qui dat gladium furioso ad occidendum, contra Cordubam.

¶ *De tributis si causa non omnino subsistat, de assessorij, de defraudatione infidelium principum in tributis illis debitis.*

CAP. XXXIX.

PRæterea ut reliqua attinentia ad materiam profectam a Soto, de iust. & in re. lib. 3. q. 6. art. vlt. quamur perpendendum est auctore Soto nullam esse personarum acceptionem, si nobiles à tributorum solutione eximantur, tum ob maiorum clara gestorum stemmata, tum quia reipublicæ tuendæ designati sunt. Imo subiicit Sotus dicens urgente necessitate regni, posse principem huiusmodi honores ingenuitatis, & exemptionis à tributis vendere, dum duo caueantur mala

mala, scilicet dummodo iustitiæ functionem, aliamve iustitiæ administrationem, aut gubernationem non habeant annexam, & secundo dum non id fiat in aliorum iniuriam. Potest inquam tali ingruente necessitate rusticos, & humiliter natos pretio tributorum libertate donare. Nihil enim inde iniustitiæ contrahitur: sed tamen hoc cauendum est, ne tributum quo vnus leuatur, onerentur reliqui oppidani, sed excipiatur à summa quam oppidum soluit.

b *Favet multū huic sententiæ. l. hoc iure. ff. de donatio*

¶ Imo ait Nauarrus quod si aliquis beneficis fuit in rempublicam potest à principe ei fieri gratia exemptionis à tributis, etiam si in reipublica onus talis exemptio videatur redundare, quia re vera non redundat quam tam benemeritis est de republica iste, & ad rempublicam, vel vices eius gerentem spectat hæc merita gratificare.

de donatio. n. b. & l. si n. ff. de pollic. rationib.

¶ Accedit & quæstio huic materiæ attinens, scilicet an dum vigiles non præstituantur super arces custodiendas, possint domini exigere tributa, & iura, quæ pro excubiis ad excubandum pro custodia arcis exiguntur. Huius quæstionis meminit Corduba, pro cuius illucidatione dicitur primo teneri populos ad reficiendū pontes, & arces, nisi pro hac reparatione impendat tributa dominis, etiā quando tales pontes, & arces extant soliditateque vigent.

Q. 6. I. c *Cordub. in tractatu de cast. b. c. cōscie. tit. q. 1. 13.*

¶ Secundo adiicimus, quod si arces huiusmodi pro quibus custodiendis peruntur hæc iura, iam in ruiam destructionemque omnimodam deuenere à tempore inmemorabili, neque ibi iam inhabitant, sed neque inhabitare possunt ibi custodiae præfecti, non possunt exigere huiusmodi iura, quia tunc non apparet præcessisse titulum exigendi, nec causam veram sed fictitiā præcessisse.

¶ Tertio asserimus si huiusmodi fortalicia adhuc perstant nec diruta manent vbique commorantur custodiae eorum præfecti, vel eorum loca tenentes, tunc tollerari potest consuetudo hæc exigendi iura pro excubiis licet non expendantur pro excubando, quia licet pro nunc floreat pax, sed euenire possibile est talem cōtingentiam casus, vbi hæc iura pro excubiis recepta, necesse esset insumere, imo plus vltra ad ea fortalicia custodienda. Ideo id tributū quod huius rei gratia solui vsu receptū est, secūdu

Cordubam hac quæstione citata exigi potest: hac tamen conditione, & lege vt vbi se obtulerit necessitas, vasalli vel populi ad aliquid amplius pro talibus excubiis solvendum non cogantur.

¶ Ultimo asserimus ex mēte Cordubæ si nulla insit probabilitas quod aliquo tempore pro tuitione populorum sit necessarium ibi in fortalitiis vigiles præficere, tunc hæc tributa ab inuitis populis exigi nō possunt, quia iam tunc huiusmodi impositionis causa cessasse videtur: restituendumque tunc necessario esset, quod tali cōmentitia occasione exigeretur à populo. ^d

¶ Vide Syl
uest. tit. do
minii. q. 4.

Qd. 2.

e Cord. in
tract. de ca
sib. cōscien
tiæ. q. 96.

¶ Deinde & ab hoc loco illa quæstio omnino aliena nō est an liceat fidelibus eludere infideles principes inter quos versantur, & negotiantur in vectigalibus, & pedagiis, quæ illis à negotiantibus solita sunt solui, vel vtrum liceat decipere infidelem in pondere, numero, & mensura in contractibus bonæ fidei, quos fidelis cum ipso inter. Circa quam quæstionem tria veniunt dicenda auctore Corduba: primum est non licitum esse decipere infidelem in pondere, vel mensura: neque in manifestatione mercium, neque minus ei solvere, quam ei debetur, dum non interuenit autoritas publica concedens licentiam eis alias debitum non soluendi. Quia quamuis infideles Turcæ, & Sarraceni terras fidelium occupatas possideant, tamen dominium ab his infidelibus occupatarum regionum ad Christianum negotiatorem negotiantem inter eos non atinet, nisi tantum ad Christianorum principum dispositionem, ad quos pertinet ius eos debellandi, & subiugandi, vel ad Papam, & sic priuatis defraudare infideles in manifestatione mercium, vel iniustis vectigalibus illicitum esse videtur. Et hoc verum habet potissime in infidelium regionibus, vbi aliquid celsus in recognitionem Christianis rependitur. Vnde defraudatores horum præter incursum mēdaciæ culpam rei fiunt restitutionis.

¶ Secundo dicitur etiam si sint infideles nullam solutes pensionem, id est parias in signum recognitionis, si aliquis fidelis deceperit eos in occultatione mercium, & vectigalibus eis iure debitis: tum & culpam non euadit, tum etiam restitutioni manet obnoxius, quia sine autoritate expressa, vel tacita ecclesiæ, vel Papæ, vel principis Christiani,

Christiani, cui attinet ius per bellum recuperandi terras Christianorum, vel ecclesie à talibus infidelibus præoccupatas, id fecit.

¶ At auctoritate principum, infideles nostras terras non usurpatis habentes neque nobis offensos, & noxios nequimus suis bonis, aut sibi debitis denudare neque princeps ullus vel Papa hac via, quia infideles sunt, eos domino suarum rerum spoliare iuste potest, ita Victoria in sua relectione & Corduba. f

¶ Vltimo cõcludimus priuatam infidelem, nemo potest in numero, pondere, & mensura circumuenire absque peccato, obligationeque restituendi, quia hoc est contra ius usurpare, quod alteri est debitum pro suo speciali labore, etiã si talis sic defraudatus infidelis non sit de numero eorum, qui pensionem solunt Christianis, vel esto sit de numero eorum qui terras Christianorum iam ab antiquo habent inuafas. Sic Doctor Metina fertur respondisse.

¶ Præterea, quia iam dum de materia venationis ageremus, latius de hoc peregrimus, superest tantum ad memoriam reuocasse, quod non potest dominus libertatem à tributis conferre eis quos elegerit ex suis oppidis in venationis officiales, quia sui solatij causa, non licet ei tributum quo istos liberat, super humeris vicinorum sui populi, eos magis grauando imponere, quia non populus propter dominum, sed è contra.

¶ Insuper, quia quæstio hæc licet suum proprium habeat locum cum de iudicibus veniat nobis agendum: tamen quia cum materia de pensionibus & censibus aliquomodo videtur cõuenire, ideo queritur an gubernatores correctoresve, id est, corrigidores nuncupati vltra salarium assessorias, id est certam pensionem pro visendis processibus, sententiandis à se possint exigere? Respondetur breuiter vt tradit Cordub. s leges assessorias iudices prohibentes exigere intelligendæ veniunt de iudice decente, sufficienterque stipendiato à republica, vel à domino illius reipublicæ, vel ab utroque iustim. Hic enim non potest recipere assessorias, qui vero sufficienter stipendiatus non est, potest eas recipere iuxta consuetudinem introductã in populo, quæ contestatur, vel nõ fuisse receptam

f Cord. in suo quæstio nar. lib. 1. q. 57.

Q. 3.

g Cord. in tract. de ca. sib. cõsuetud. q. 101

receptam legem contrariam vel iam ei per contrariū
 vsum ab immemoriali qui habet vim privilegij, huius
 fuisse derogatum: quia de iure naturali sufficiens stipen-
 diū officiali, & ministro iustitiæ debetur, consuetudine
 interpretatur sic fuisse signatum iuste cum cōsensu legi-
 timo domini, & populi, cū sic in consuetudine est receptum
 & tolleratum ad complendum sufficiens stipendium
 assessoria etiam exigantur, licet hanc decernatur, quod iudex
 ordinarius, neque suus delegatus possunt accipere ex
 pensas à partibus: & si sanciat quod iudex delegatus
 ordinario, debet habere expensas à delegante, & hinc
 specialiter leges regni inhi-beant recipere assessoria
 habetur. l. 3. tit. 16. lib. 2. vbi cauetur quod administratores
 iustitiæ corrigidores nūcupati, si sunt stipendiati assessorum
 non exigant, nec prætores literis præditi ordinarij, cū illi
 salario careant, licet inquam hæc statuatur iura, non ob-
 stat, quia iura quædam prohibitiua de iudicibus ecclesi-
 sticis beneficiatis, & alia iura de iudicibus secularibus
 sufficienter stipendiatis per rempublicam vel per domi-
 num eius intelliguntur.

*h cap sta-
 tutu. §. si
 forsan. in
 ver. mode-
 ritus.
 i glos. in d.
 c. cum ab
 omni. i ver-
 bo, propter
 expensas.*

k hunc no-

dum soluit

Arch. Flo-

rent. 3. par.

Sum. tit. 9.

cap. 2. §. 8.

9.

Syl. uest. ti

tu. In lex.

q. 1. sic

Adria.

10. quod

lib. arc. 1.

Qb. 4.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

10. quod

lib. arc. 1.

Et secūdo nos loquimur posse recipi assessorias
 leges regni vsum non sunt receptæ, vel iam sunt per
 memorabilem consuetudinem derogatæ. Vltimo ad
 nos tales leges non habere vim vltra proprios terminos
 unde non habent locum in gubernatoribus. De quibus
 non meminere leges, quia gubernatores sunt iustitiam
 delegati secundum glossam in clementina ceteri principum
 de rescriptis. Igitur leges regni intelligentiam capit
 quam supra tradidimus.
 Foritan quoque & aliquis hæsitabit domini tempo-
 rales negligentes in tutandis viis an spolia accepta a
 latronibus teneantur viatoribus restituere? Cui respon-
 ditur quod sicut qui venditionem titulo donationis pal-
 tam facit ad decipiendum questorē tenetur ad vectigal
 restitutionem, & sicut qui extra terminum ciuitatis, &
 coram scriba occulte venditionem celebrant, etiam non
 effugiunt obligationem restituendi: sic è contra domi-
 ni temporales, qui debita defensione viatores defraudant de-
 bitam sollicitudinem in relegandis latronibus non in-
 hibentes, spolia à latronibus capta, & prædas reparant

VIATORIBUS

viatoribus tenetur, quia pro affecurandis viis suppedita-
tur pedagia vt patet toto tit. ff. de officio praesidis. Secus
est si sufficientem in hoc praestiterit curam. Curam autem
diligentem & sufficientem in hoc adhibuisse tenetur
dominus temporalis, quando pro capiendis latronibus
satellites solitus est mittere, & destinare, ita D. Tho. ^{l. 22. q. 62.}
in sententia ait quod si ex negligentia principis latrones, ^{art. 7.}
aut raptores increpant tenetur ad restitutionem eis qui
damna incurrunt: nam redditus sui sunt, quasi stipen-
dia sibi deposita, quatenus iustitiam seruet & pro-
teget.

¶ An vero dominis negligentibus, circa custodiam
viarum viatores teneantur pedagia soluere non est adeo
res perspicua. Nam Gabriel negat teneri. Merina autem ^{m Met. de}
affirmat adhuc obligari viatores in hoc casu ad pedagia ^{rest. q. 14.}
exsoluenda. Sed dicendum est plane in hoc casu viatores
d' fraudantes pedagia, nec peccare, neque ad restitutio-
nem obligari, quia cessante causa finali in lege expressa,
cessat obligatio. In lege autem pedagogorum causa expri-
mitur pro tutandis viis: si ergo grassantibus latronibus
viae abundant, obligatio soluendi pedagia tunc videtur
extincta.

¶ Quod exempti sunt ecclesiastici a tributis, & qui sint tales, &
an in omni casu eximantur.

C A P. XL.

Sed iam de personis quae immunitate non soluendi
pedagia gaudent differendum nobis superest: circa
hunc casum dicimus primo quod qui gabella, & vectiga-
lia licet laicis imposita, quae neque ecclesia neque ecclesia
sicae personae debent exigi ab ecclesiasticis est excom-
municatus ipso facto non obstante contraria consuetu-
dine: nisi quando inueherent merces aut emerent ad ne-
gociandum aut mercaturam exercendum, aut haberent
facultatem a Papa ad illa ab eis exigendi, ita Gabriel. & ^{a cap. quid}
Nauarrus. ^{quid. de cen}
^{lib. 6.}
^{b Gabr. de}
^{fin. 15. 4.}
^{lib.}

¶ Sed instat dubium quatenam sint haec personae eccle-
siasticae quae hac immunitate potiuntur. Dicitur ergo cleri-
cos in sacris, subdiaconos, & diaconos, & sacerdotes mo-
nachos, & moniales a cuiuscumque tributi solutione esse
exemptos, ^{c Nauar.}
^{sum. lat. c.}
^{7. 11. 2. 11.}

Q6. 5.

m Met. de
rest. q. 14.

a cap. quid
quid. de cen
lib. 6.

b Gabr. de
fin. 15. 4.
lib.

Q6. 1.

c Nauar.
sum. lat. c.
7. 11. 2. 11.